

PREJETO 21.02.2018

Naša številka: 35102-0269/2017-4
Datum: 19.2. 2018

Zadeva: Kulturnovarstvene usmeritve pred začetkom načrtovanja energetske prenovе stavbe Poljanski nasip 2, Kopitarjeva 6

Spoštovani!

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Ljubljana (v nadaljevanju ZVKDS, OE Ljubljana) vam na podlagi vaše vloge podaja s stališča varstva kulturne dediščine splošne usmeritve za energetsko sanacijo objekta Poljanski nasip 2, Kopitarjeva 6 Ljubljana.

Za predvideni poseg (ukrep) je potrebno pridobiti kulturnovarstvene akte (pogoje in soglasje). Projektno dokumentacijo (*IDZ, PGD, razširjeni energetski pregled*) se pripravi na podlagi celostnega pregleda stavbe in želenih ukrepov za povečanje energetske učinkovitosti ter ga priložiti k vlogi za izdajo kulturnovarstvenih pogojev.

Hkrati vas obveščamo, da za stavbe, ki so varovane s predpisi s področja varstva kulturne dediščine velja, da lahko odstopajo od minimalnih zahtev glede energetske učinkovitosti, če bi njihovo izpolnjevanje ogrozilo varovane vrednote objekta. Pravna podlaga za odstopanja se nahaja tako v Direktivi o energetske učinkovitosti stavb- EPDP (glej 2. odstavek 4. člena), kot tudi v Zakonu o graditvi objektov- ZGO-1 (glej 5. odstavek 9. člena).

Ker zaradi kulturnovarstvenih omejitev pri teh stavbah predpisana energetska izkaznica ne bi dosegla in opravičila svojega namena, je Energetski zakon (EZ-UPB2) določil, da v primerih, ko gre za stavbe, ki so varovane s predpisi s področja varstva kulturne dediščine, izkaznica ni obvezna. Ta določba se nanaša le na tisto kulturno dediščino, ki je varovana, kot stavbna dediščina, kar pomeni, da ima za tip dediščine določeno: stavbna (profana, sakralna,...) dediščina.

V nadaljevanju dokumenta je za predvideni objekt, glede na kulturnovarstveni status, naveden kulturnovarstveni režimi in osnovne usmeritve.

1. Poljanski nasip 2, Kopitarjeva 6, Ljubljana, parc.št. 238/1, k.o.Poljansko predmestje

Registrirana nepremična dediščina (stavbna): Ljubljana – Katoliška tiskarna (EŠD 13989)¹.

- Energetska izkaznica ni obvezna.

¹ Prva industrijska stavba v Ljubljani z notranjo železobetonsko konstrukcijo, ki jo podpirajo železobetonski stebri. Sicer je stavba klasično opečno grajena in celotna konstrukcija počiva še vedno na obodnih zidovih. Fasada je oblikovana z značilnimi wagnerjanskimi okrasnimi motivi in strešnim napuščem. Zgrajena med 1907-1908, arhitekt Alois Canotni.

REGISTRIRANA NEPREMIČNA DEDIŠČINA (STAVBNA):

V primeru sanacije registrirane stavbne dediščine so možni sledeči ukrepi:

Fasadno ovojo:

- ukrepi na fasadnem ovoju (dodajanje toplotne izolacije) načeloma niso sprejemljivi. Fasado je potrebno obnoviti skladno s konservatorskimi načeli.

Notranje stene:

- namestitev notranje izolacije je načeloma dopustna, razen v primeru, da so prostori poslikani, imajo štukaturno okrasje ali katerekoli druge varovane prvine, zaradi katerih izolacije ni mogoče izvesti.

Stavbno pohištvo:

- Pod določenimi pogoji so sprejemljive izboljšave stavbnega pohištva (na podlagi ocene stanja se določi ukrep – obnova, delna zamenjava, posodobitev, zamenjava v celoti, ipd.).

Talne plošče:

- Posodobitev talne plošče oziroma ustrezna izolacija stavbe proti tlem je sprejemljiva pod določenimi pogoji. Izboljšanje energetske lastnosti streh je običajno sprejemljivo z dodajanjem izolacije na način, ki ne spreminja gabaritov strehe (npr. dodajanje izolacije pod in med špirovci, ipd.).

Streha:

- Izvedba toplotne izolacije na ravni strehi je možna, pod pogojem, da se bistveno ne spremeni naklon strehe.

Strojne inštalacije:

- Posodobitev strojnih naprav je načeloma sprejemljiva.

Obnovljivi viri energije:

- Namestitev fotonapetostnih celic na strehi objekta ni sprejemljiva.

Kulturnovarstveni režim je določen v točki a) 67. člena *Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – izvedbeni del (Uradni list RS, št. 78/2010 in spr.)*:

Navedeni kulturnovarstveni režim določa:

a) Pri stavbni registrirani kulturni dediščini se ohranjajo varovane vrednote, kot so:

- tlorisna in višinska zasnova (gabariti),
- gradivo (gradbeni material) in konstrukcijska zasnova,
- oblikovanost zunanjsčine (členitev objekta in fasad, oblika in naklon strešin, kritina, barve fasad, fasadni detajli),
- funkcionalna zasnova notranjosti objektov in pripadajočega zunanjega prostora,
- sestavine in pritikline,
- stavbno pohištvo in notranja oprema,
- komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico, (pripadajoči odprti prostor z niveleto površin ter lego, namembnostjo in oblikovanostjo pripadajočih objektov in površin),
- pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih objektih – cerkvah, gradovih, znamenjih in podobno),
- celovitost dediščine v prostoru (prilagoditev posegov v okolici značilnostim stavbne dediščine),
- zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami.

SPOMENIK (NASELBINSKI)

Spomenik (naselbinski), Stavba Poljanski nasip 2, Kopitarjeva 6 leži znotraj območja Ljubljana – Poljansko predmestje (EŠD 8791)

- Energetska izkaznica je obvezna.

Kulturnovarstveni režim je določen v 8. členu *Odloka o razglasitvi nekdanjega Šempetrskega, Poljanskega in Karlovškega predmestja za kulturni in zgodovinski spomenik ter naravno znamenitost; Ur. list RS (11.5.1990) št. 18, str. 1052 – 1056 (št. predpisa 942)*.

Navedeni kulturnovarstveni režim določa:

- redno vzdrževanje in varovanje kulturnih, estetskih, zgodovinskih in naravnih vrednot v neokrnjeni in izvirni podobi; v primeru okrnitve spomenika je treba zagotoviti povrnitev v prvotno stanje,

- podreditev posegov ohranjanju, sanaciji in po potrebi prenovi, skladno z varovanimi lastnostmi prostora in arhitekture,
- zagotavljanje predstavitev kulturnih, zgodovinskih, estetskih in naravnih vrednot javnosti.

Na celotnem območju urbanističnega spomenika je prepovedano:

- spreminjati ovrednoteno prostorsko zasnovo območij trgov, ulic in nabrežij.
- rušiti, pozidavati, nadzidavati, prezidavati pozidan in nepozidan prostor,
- postavljati začasne premične objekte brez dovoljenja pristojne organizacije,
- spreminjati varovane vrednote talnega oblikovanja ter opreme prostora,
- spreminjati varovane vrednote oblikovanja fasad kot so: oblike, barve, strukture, materiali in oprema,
- spreminjati višine, naklone, kritine, strešne oblike brez dovoljenja pristojne organizacije.

Za arhitekturne in umetnostne spomenike je dodatno prepovedano:

- spreminjati varovane vrednote stavbnih zasnov in tlorisov, (npr.: veže, hodnike, mostovže, dvorišča, ograje vrtov),
- spreminjati varovane konstrukcije in pripadajoče oblike,
- spreminjati zgodovinsko oblikovanje in opremljenost stavb, (npr.: fasade, odprtine, stavbno pohištvo, kamnoseško opremo, parkete, tlake, štukature, poslikave, arkade),
- spreminjati namembnost, če ta ni v skladu z lastnostmi spomenika,
- spreminjati, odstranjevati ali premeščati javne spomenike razen v primerih, ko sedanja postavitev ni avtentična. Zaradi ogroženosti se spomenik lahko nadomesti s kopijo, originalu se zagotovi dostopnost javnosti,
- spreminjati varovane vrednote hortikulturnih in arhitektonskih ureditev javnega spomenika.

Nadzoru so podvrženi zgolj ukrepi, ki vplivajo na zunanjo pojavnost stavbe (streha, fasada, posegi v zemeljske plasti). Vsi ukrepi pa morajo biti celovito zasnovani skladno z značajem stavbe. V primeru oblikovanih zgodovinskih fasad, fasad s kamnitimi prvini in drugimi dekorativnimi elementi oziroma tam, kjer bi tovrstni poseg bistveno spremenil razmerja med posameznimi deli fasade, dodajanje toplotne izolacije ni sprejemljivo. Za posege v notranjosti stavbe, ki nimajo vpliva na zunanjščino stavbe posebnih zahtev ni, je pa priporočljivo pred morebitnih posegom, ki bi zahteval odstranjevanje prvotnih ometov, beležev ipd. izvesti sondažne raziskave.

Pripravila:
Sabina Ravnikar
univ. dipl. um. zgodovinarica
višja konservatorica

Vodja območne enote:
Boris Vičič
univ. dipl. arheol.

Poslati:

- Eutrip: d.o.o., Kidričeva ulica 24, 3000 Celje